

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/30/2023
Identifikačné číslo spisu:	8319200653
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8319200653.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu B. B. Y., narodeného X. B. XXXX, A., O. XXXX/XXX, proti žalovanej JUDr. Michaela Zubal' Burdovej, súdnej exekútorke, Humenné, Štefánikova 18, IČO: 34 818 456, zastúpenej advokátom Mgr. Marekom Šmidom, Bratislava, Rudnayovo námestie 1, o zaplatenie 206.076,71 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 10C/3/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 6. októbra 2022 sp. zn. 17Co/15/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 1. decembra 2021 č. k. 10C/3/2019-144 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia 206.076,71 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 9. marca 2016 do zaplatenia (okrem náhrady trov konania) ako sumy, ktorá mala byť kompenzáciou za prevzaté živé neukončené exekučné spisy a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením.

2. Vec právne posúdil podľa § 16 ods. 1 a 7 a § 16a ods. 1 až 3, 7 a 9 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučného poriadku) v znení neskorších zmien a doplnení, smernice Slovenskej komory exekútorov a ustanovení § 101 a § 122 ods. 3 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení).

3. K vznesenej námietke premlčania zo strany žalovanej uviedol, že ak 9. februára 2016 bol vykonaný súpis stavu exekučných vecí, tak trojročná premlčacia doba začala plynúť 10. februára 2016 a uplynula by 10. februára 2019, kedy bola nedeľa, a preto sa posledný deň lehoty posunul na najbližší pracovný deň, t. j. na 11. februára 2019. Žaloba bola teda podaná včas. Z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v konaní nebolo preukázané, či sa k žalovanej dostali také plnenia z exekučných vecí, ktoré

by bolo možné so žalobcom reálne vysporiadať, dôkazné bremeno je na žalobcovi. Výška odmeny sa určuje podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov platnej a účinnej v čase začatia exekučného konania. V exekučných konaniach začatých do 30. apríla 2008 bola podľa § 5 ods. 1 tejto vyhlášky odmena v sume najmenej 500 Sk a najviac 1.000.000 Sk. Keďže žalobca presne nešpecifikoval, koľko exekučných konaní bolo začatých pred rokom 2008, bolo by nesprávne prisúdiť ku každému spisu odmenu vo výške 33,19 € a žalobca ani v tomto ohľade neunesol dôkazné bremeno, dôvodil tiež súd prvej inštancie.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) rozsudkom zo 6. októbra 2022 sp. zn. 17Co/15/2022 na odvolanie žalobcu podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“) rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Konštatoval, že v prejednávanej veci nebolo sporné, že žalovaná je náhradníčkou žalobcu, ktorý jej, podľa zápisnice z 9. februára 2016, odovzdal a od ktorého ona v ten istý deň prevzala 6209 neukončených exekučných spisov. Žalobca však nepredložil žiadny relevantný dôkaz o tom, že v súvislosti s týmito 6209 spismi mu voči žalovanej vznikla pohľadávka presne vo výške 206.076,71 eura. Pokiaľ žalobca poukazoval na analógiu danej veci s vecou vedenou Okresným súdom Svidník pod sp. zn. 4C/11/2007, zdôraznil, že v porovnávannej veci síce bola žalobcom ako dedičom odvolaného súdneho exekútora priznaná suma zodpovedajúca odmene súdneho exekútora vo výške 16,60 eur za 3773 exekučných spisov (žalobe bolo čiastočne vyhovie) bez toho, aby bola výška žalovanej sumy žalobcami v konaní bližšie preukázaná, ale v porovnávannej veci si žalobcovia uplatnili odmenu vo výške 16,60 eur za každý exekučný spis a nižšia suma odmeny súdneho exekútora v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v tom čase ani neprichádzala do úvahy. Dôvodil, že ak by prvoinštančný súd priznal žalobcovi žalovanú sumu za okolností, keď nemal preukázané, koľko zo 6209 exekučných konaní bolo začatých do 30. apríla 2008, mohlo by na strane žalobcu vzniknúť bezdôvodné obohatenia. Poukázal aj na to, že žalobca už v samotnej žalobe uviedol, že ani v teoretickej rovine nevie presne vyčísliť vložené finančné prostriedky. Smernica SKE pritom jasne stanovuje, že finančné vysporiadanie vykoná nástupca exekútora na podklade dokladov, ktoré sú súčasťou exekučného spisu, v nadväznosti na uplatnené pohľadávky (trovy exekúcie) exekútora, ktorému výkon funkcie zanikol s tým, že toto vysporiadanie bude vzájomne odsúhlasené a uznané, s ohľadom na riadne vedené účtovníctvo a audit zabezpečený auditárom SKE. Z vykonaného dokazovania jasne vyplynulo, že žalobca vo vzťahu k nároku uplatnenému žalobou neunesol povinnosť tvrdenia, ale ani dôkaznú povinnosť na preukázanie výšky uplatnenej pohľadávky.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu ako aj proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca dovolanie podľa § 420 písm. e/ a f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP. Uviedol, že konajúce súdy nedostatočne zistili skutkový stav, v konaní bol porušený princíp rovnosti zbraní, rozhodnutia súdov nižšej inštancie považuje za arbitrárne, a preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) zrušil rozhodnutia súdov nižšej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie. Zároveň navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia podľa § 444 ods. 1 CSP. V dovolaní vyjadril svoju nespokojnosť s postupom súdov nižšej inštancie, ktorým nezabezpečili dôkaz, i napriek jeho požiadavke aby tak „ex offio“ vykonal. Podľa jeho názoru: „Neobstojí možná námietka súdu, že je viazaný petitom, pretože aj keď som výšku uplatnenej pohľadávky, podľa jeho názoru neunesol - počet spisov po 30. apríli 2008 - súd mohol postupovať v intenciách § 391 ods. 3 CSP, zrušiť a vrátiť rozsudok súdu prvej inštancie na nové rozhodnutie a v odôvodnení uviesť, ako ma súd ďalej postupovať, nehovoriac o právne nenapadnuteľnej skutočnosti, že moja žaloba je relevantne čiastočne dôvodná na sumu, podľa počtu spisov po 30. apríli 2008, ktoré súd pri obozretnom a spravodlivom postupe konania mal, mohol a bol povinný zistiť“. Ďalej uviedol, že aj keď nevyužil právo, že vo veci rozhodovala vylúčená sudkyňa v kontexte iného prípadu vedeného na súde prvej inštancie, považuje to za procesné pochybenie v kontexte iného prípadu, keď žalovaná namietala zaujatosť všetkých sudcov Okresného súdu Humenné a jej návrh Krajský súd v Prešove zamietol. Zároveň doplnil, že nemá v úmysle postaviť dovolanie na inštitúte zaujatosti sudkyne.

6. Žalovaná dovolací návrh nepodala.

7. Pokiaľ šlo o návrh žalobcu na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre takéto rozhodnutie (§ 444 ods. 1 CSP) a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné uznesenie.

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana (§ 429 ods. 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolania treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

10. Dovolanie aj za účinnosti Civilného sporového poriadku treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie ani podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012).

11. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

12. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

13. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak (o. i.) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd

(písmeno e/), alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písmeno f/).

15. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

16. Sudca musí byť v konaní nezávislý a nestranný. Dôvody, pre ktoré je možné sudcu považovať za vylúčeného, určuje Civilný sporový poriadok v § 49 ods. 1 a 2. Sú nimi jeho pomer k sporu a jeho pomer k stranám, ich právnym zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní. Pomer k veci môže vyplývať predovšetkým z priameho právneho záujmu sudcu na prejednávanej veci (keby bol sám stranou sporu alebo rozhodnutím by bol priamo dotknutý na svojich právach) a ďalej ak získal poznatky iným spôsobom ako dokazovaním (napr. ako svedok). Pomer sudcu k stranám, ich právnym zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní môže byť založený predovšetkým príbuzenským alebo jemu obdobným vzťahom, ktorému môže byť na roveň postavený aj vzťah priateľský alebo zjavne nepriateľský (Bureš J., Drápal, L., Mazanec, M., Občiansky súdny rád. Komentár. Praha: C. H. Beck, 1997, s. 51). Predpokladom pre vylúčenie sudcu je aj to, ak ide o sudcu súdu vyššieho stupňa, ktorý rozhodoval vec na súde nižšieho stupňa, prípadne naopak. Dôvodom vylúčenia sudcu nie sú okolnosti spočívajúce v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (§ 49 ods. 3 CSP), pretože na odstránenie takéhoto prípadného pochybenia slúžia opravné prostriedky. Podkladom pre rozhodovanie o (ne)vylúčení sudcu je buď jeho oznámenie o vylúčení (§ 50 CSP) alebo uplatnenie námietky zaujatosti stranou sporu (§ 52 CSP) v lehote najneskôr do 7 dní, odkedy sa strana o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený, dozvedela (§ 53 ods. 1 prvá veta CSP). V zmysle rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/153/96 publikovaného pod č. 59 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu č. 5-6/1997 ale neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm. g/ OSP (teraz § 420 písm. e/ CSP) posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak než ju posúdil súd nadriadený súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval, ak k námietke boli uvedené nové skutočnosti. Dovolací súd postupujúci v zmysle uvedeného v prejednávanom spore konštatuje, že dovolateľom tvrdený dôvod je iba kritickým názorom dovolateľa, ktorý v dovolaní zároveň vyvracia tvrdením, že „nemá v úmysle postaviť dovolanie na inštitúte zaujatosti sudkyne“ a nespĺňa žiadne z kritérií zaujatosti sudcu daných v § 49 CSP.

17. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Inak povedané z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

18. Citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so

zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

19. Z obsahu podaného dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP v podstatnom vyplynulo, že žalobca namieta arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia.

20. Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 a § 393 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak ale ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

21. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie aj rozsudok odvolacieho súdu spĺňajú vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 a § 393 ods. 2 CSP, preto ich nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie obidvoch rozsudkov (konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu) zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia každého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Argumentácia obidvoch súdov je koherentná a ich rozhodnutia konzistentné, zvolené premisy aj závery, ku ktorým na ich základe súdy dospeli, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

22. V reakcii na dovolacie argumenty, že súdy boli povinné zistiť pravdivý skutkový stav a ex offio vykonať dôkazy, najvyšší súd tiež upriamuje pozornosť na to, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

23. Žalobca v podanom dovolaní tiež uviedol, že podáva dovolanie (aj) podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP. Tieto dovolacie dôvody nad rámec ich formálneho označenia ďalej nijako bližšie nekonkretizoval.

24. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

26. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP], alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP] alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne [§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP]. Ak takáto konkretizácia uplatneného dovolacieho dôvodu súdu chýba, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP.

27. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

28. Z dovolania podaného žalobcom (pozri bod 6. odôvodnenia) dovolací súd ani výkladom nezistil, akú právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, mal odvolací súd vyriešiť nesprávne. Dovolateľ v dovolaní síce vytkol nižším súdom nesprávnosť právneho posúdenia veci, nestotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu, rozhodnutie odvolacieho súdu podrobil kritike a polemizovaniu s jeho závermi, nenastolil však relevantnú právnu otázku zásadného právneho významu, ktorú odvolací súd podľa neho riešil nesprávne, rovnako nekonkretizoval ani to, ako by podľa neho mala byť rozhodná právna otázka správne riešená. Z už uvedeného je tak zrejmé, že nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum, nakoľko obsah dovolania a vymedzenie v ňom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nemalo zákonom vyžadované náležitosti. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

29. Najvyšší súd preto odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ CSP [dovolanie podľa § 420 písm. e/ a f/ CSP] a vo zvyšku podľa § 447 písm. f/ CSP [dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/

CSP].

30. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.